

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 128461
Documentnummer: 128463

Datum: 13 december 2021
Portefeuille(s): Covid-19
Portefeuillehouder(s): Jean Paul Gebben en Ton van Amerongen
Contactpersoon: Noortje de Boer
Tel.nr.: 184
Emailadres: n.de.boer@dronten.nl

Onderwerp **Stand van zaken effecten Covid-19**

Context

- ☐ Afdoening motie [naam / raadsvergadering d.d.]
- ☐ Afdoening toezegging [commissievergadering/raadsvergadering d.d.]
- ☐ Beantwoording raads vragen
- ☒ Actuele bestuurlijke aangelegenheid
- ☐ Anders, [te weten...]

Korte samenvatting

Covid-19 maakt nu al ruim anderhalf jaar onderdeel uit van ons leven. De coronacrisis raakt iedereen. Bepaalde sectoren zijn hard geraakt en de impact in het persoonlijk of gezinsleven van Drontenaren is in grote of kleinere mate zichtbaar. Het afgelopen half jaar hebben we gelukkig weer stappen kunnen zetten om de samenleving weer op te starten. Helaas bevinden we ons nu in de vierde golf van de pandemie, is er een nieuwe variant opgedoken en zijn de maatregelen weer aangescherpt. Ook zullen er de komende tijd regelmatig persconferenties gehouden worden waarin het Rijk op- of afschalen van de maatregelen zal aankondigen. Het zijn grillige tijden, waarin de veerkracht van onze samenleving en organisatie wordt aangesproken en onzekerheid aanwezig is.

In het raadsvoorstel Instellen bestemmingsreserve Covid-19 van 2 november 2021 (documentnummer 43366) hebben wij u voorgesteld om de reserve op te knippen in 3 delen:

- Deel 1: directe kosten
- Deel 2: maatschappelijke effecten middellange termijn
- Deel 3: weerbaar/wendbaar maken van de samenleving

Ook hebben wij u voorgesteld om voor de keuzes over de inzet van de resterende middelen voor deel 2 en 3 bij u terug te komen met een apart voorstel. Deel 1 is inmiddels via het raadsvoorstel aan u gepresenteerd. Wij voegen nu een tussenstap toe namelijk het u middels deze brief informeren over wat wij aan huidige ontwikkelingen zien en welke stappen we hierin zetten. Separaat gaan wij als vervolgstap van deze brief met een voorstel komen dat betrekking heeft op de (middel)lange termijn maatregelen en de weerbaarheid / wendbaarheid van de samenleving (deel 2 en 3), zoals afgesproken in het raadsvoorstel Instellen bestemmingsreserve Covid-19.

Nu wij in de vierde coronagolf zitten, vraagt dit om handelen op dit moment. In deze tijd willen we als gemeente inwoners en (professionele) partijen ondersteunen bij vragen rond (de gevolgen van) de maatregelen en initiatieven uit de samenleving. Ook willen we ontwikkelingen volgen en wanneer nodig acteren; actuele ontwikkelingen en middellange termijn maatschappelijke effecten die zich (kunnen) openbaren in Dronten.

Inhoudelijke boodschap

Welke ontwikkelingen zien we

We hebben een integrale analyse uitgevoerd naar de maatschappelijke effecten van corona voor de (middel)langere termijn. In deze brief willen we u op hoofdlijnen meenemen in de uitkomsten van de Bijlage(n):

analyse. We gaan graag het verdere gesprek hierover aan in een vervolgssessie met uw raad. Deze analyse baseren we op verschillende bronnen; signalen vanuit professionele partners, peiling onder bewoners, beschikbare data en op basis van kennis van Zo is er een bijeenkomst met de partners in het sociaal domein geweest, is er een coronascan economie uitgevoerd, hebben we meegedaan aan de coronapeiling naar beleving van corona onder inwoners van de provincie Flevoland en staan wij continu in contact ons netwerk in de samenleving. bWe hebben beleving en casuïstiek gecombineerd met onderbouwing vanuit de cijfers. En daarbij gekeken naar Dronten als geheel. Met die data hebben we door scenariodenken een inschatting gemaakt op wat er mogelijk in de toekomst kan gebeuren als het gaat om de effecten van corona. Daarbij blijft dat het scenariodenken op wat er in de toekomst zal gebeuren geen garanties geeft. We kunnen de toekomst niet voorspellen, slechts voorstellen.

Deel 2: Maatschappelijk effecten middellange termijn: Vier aandachtsgebieden

Als we kijken naar de verschillende bronnen dan zien we in het algemeen dat de maatschappelijke effecten van corona op dit moment relatief gezien geen excessen bevatten, zeker vergeleken met het landelijke beeld zijn er nergens uitschieters te zien in de gemeente Dronten. Dat zegt natuurlijk niets over de ernst van beleving van de effecten, die zijn onverminderd hard voor onze inwoners, ondernemers en organisaties. We zien de afgelopen tijd geen enorme groei van het aantal uitkeringen of faillissementen van ondernemers. Ook in de zorg is bijvoorbeeld het aantal meldingen huiselijk geweld of aanvragen van zorgtrajecten niet significant gestegen door corona. Het kan zijn dat bepaalde problematiek “achter de voordeur” is en dus niet zichtbaar op dit moment. We zien ook dat effecten niet altijd direct te koppelen zijn aan corona, maar dat corona al ingezette ontwikkelingen kan hebben versneld of uitvergroot. Dit doet uiteraard niets af aan het persoonlijk leed wat mensen of sectoren hebben geleden en wellicht nog steeds doen. Voor veel mensen geldt dat corona een impact had of heeft op hun leven. Ook deze vierde coronagolf kan bij bepaalde groepen en sectoren zorgen voor angst en onzekerheid. Bijvoorbeeld gericht op de thuissituatie, financiële situatie of zorgen over het bedrijf en personeelsleden. Voor bijvoorbeeld jongeren, ondernemers, horeca en de evenementen-, vrije tijds economie- cultuur- en landbouwsector. Ook van (mensen die werkzaam zijn in) de zorg en/o het onderwijs zijn het spannende tijden en er wordt veel van hen gevraagd. Ook zien we dat bij een deel van de maatschappij polarisatie en onvrede over de overheid groeit. Hoe het verdere verloop is van de maatregelen, of er bijvoorbeeld een langere en strengere lock down komt of scholen/klassen dicht gaan, We hebben dan ook een aantal aandachtsgebieden geformuleerd.

Uit de analyse komen vier aandachtsgebieden naar voren. Thema's waarvan we zeggen deze staan Dronten breed momenteel niet op rood, maar corona heeft hierop wel zijn invloed gehad en kan dat in de toekomst ook hebben. Deze thema's vragen onze alertheid op ontwikkelingen. Ontwikkelingen die zorgen voor verandering en een negatieve impact kunnen hebben, maar die ook kansen geven voor bijvoorbeeld innovatie. Juist nu de vierde coronagolf zijn intrede heeft gedaan en maatregelen weer worden aangescherpt is de kans op negatieve effecten groter. En daarom moeten we, samen met de samenleving, scherp zijn op wat hier gebeurt. Voor de algemene ontwikkelingen in Dronten, maar ook met oog voor de persoonlijke situaties van onze inwoners. Hieronder staan de 4 aandachtsgebieden kort benoemd.

1. Economische veerkracht
 - Financiële druk & het bedrijfsleven
 - Verschuiving in de arbeidsmarkt
 - Lokaal ondernemen
2. Sociale ongelijkheid
 - Druk op jongeren en gezinnen (onderwijs en zorg)
 - Eenzaamheid en nabuurschap
 - Kloof naar hulpbehoevende inwoners gegroeid
 - De balans tussen welzijn, economie en gezondheid
3. Maatschappelijk ongenoegen
 - Vertrouwen in de overheid
 - Tweedeling wel/niet gevaccineerde
4. Wendbare gemeente

- Innovaties behouden en ontwikkelen

Deel 3: Weerbaar / wendbaar maken van de samenleving

De pandemie heeft een stuk kwetsbaarheid in onze nationale samenleving bloot gelegd. Bijvoorbeeld wat globalisering van de economie doet, hoe onze gezondheidszorg is geregeld en het heeft geleid tot nieuwe ongelijkheden, die kwetsbaren kwetsbaarder maakt en 'nieuwe kwetsbaren' creëert. Tevens heeft de coronatijd laten zien dat de samenleving veerkrachtig, creatief en innovatief kan zijn in tijden van tegenspoed. We zochten nieuwe manieren om elkaar sociaal te ontmoeten, bedrijven bedachten slimme, nieuwe manieren om hun diensten te verlenen en we ondernamen actie om toch te kunnen sporten en in de buitenlucht te zijn. We willen hier van leren en ook dieper kijken naar hoe wij als samenleving kunnen zorgen dat we weerbaar en wendbaar zijn in tijden van crisis maar ook hoe we een nieuwe crisis kunnen voorkomen. Een zoektocht gericht op duurzaam herstel en vernieuwing, in plaats van alleen herstel. Bijvoorbeeld door te investeren in positieve gezondheid, sociale cohesie en klimaat.

Wat doen we nu?

Bovenstaande analyse helpt ons om focus aan te brengen in waar onze aandacht naar toe moet gaan. Bij allen geldt: we volgen actief de ontwikkelingen door in gesprek te blijven met inwoners, partners en door interne vakgebieden binnen de gemeentelijke organisatie onderling en met de samenleving te verbinden. We acteren wanneer nodig. We hebben oog voor de persoonlijke situatie van mensen. We zijn reflectief op de rolverdeling tussen overheid en samenleving. We staan de komende tijd voor de uitdaging om enerzijds bij de problemen van hier en nu te ondersteunen, de onzekerheid over toekomstige maatregelen en onze ogen gericht houden op de langere termijn effecten. De actualiteit verandert met de dag en daarom vraagt dit van ons een houding van zichtbaar zijn in de samenleving, weten wat er speelt en direct handelen wanneer nodig. Dit alles doen we met de geleerde lessen uit eerdere corona fasen en wat we meekrijgen vanuit onze partners: niet meteen overal in (mogelijk beperkende) oplossingen duiken maar ook bekijken en bespreken wat er aan de hand is. Snel en daadkrachtig handelen wanneer dat moet. We komen niet alleen met oplossingen, we creëren ze samen.

1. Corona Coördinatieteam geactiveerd

De crisis vroeg sinds maart 2020 om een snelle, efficiënte, oplossingsgerichte aanpak. De gemeente wil ook nu weer corona gerelateerde vragen vanuit de samenleving snel, efficiënt en oplossingsgericht beantwoorden. Deze vragen zullen met name gaan over de impact van de maatregelen of versoepelingen op de horeca, Retail, sportverenigingen, vrijetijdseconomie, campings, evenementen en onderwijs. Vanuit ons afwegingskader, dat we hebben ontwikkeld om binnen de kaders van de tijdelijke maatregelen zoveel als kan mogelijk te maken, zal het Corona Coördinatieteam (CCT) samen met de vakafdelingen de vragen zo snel en adequaat mogelijk beantwoorden.

2. Steunmaatregelpakket

In 2020 en 2021 hebben we meerdere lokale maatregelen getroffen om ondersteuning te bieden. Een nieuw steunmaatregelpakket stellen wij op om op gepaste wijze ondersteuning te bieden.

3. Zichtbaar, aanspreekbaar, informeren

We gaan actief informatie verstrekken, we zijn bereikbaar, luisteren en handelen efficiënt als inwoners bij ons aankloppen. Zo informeren we over regelingen van de Regio Zwolle en provincie Flevoland door bijvoorbeeld de website en nieuwsbrieven. We gaan het accounthouderschap met ondernemers intensiveren.

4. We gaan actief de samenleving in

We blijven en intensiveren het gesprek met inwoners en partijen om te weten wat er speelt, hoe mensen zaken ervaren en om samen naar wenselijke acties en oplossingsrichtingen te zoeken. Dit doen we binnen de mogelijkheden die we op lokaal niveau hebben en blijven we bekijken wie waarvoor aan zet is. Hiervoor organiseren we onder andere weer Coronatafels (zoals ronde de thema's cultuur, sport, jeugd en ondernemers), gaan we belacties uitvoeren en zetten we ons bestaande netwerk en structurele overleggen in. We doen voor de derde keer mee aan de

Coronapeiling die de Provincie Flevoland uitvoert naar de beleving van inwoners over corona. Passend bij behoeften en aansluitend op wat er al is, zetten we de juiste gespreksvorm in.

5. Werk- en inkomen en ondernemers

Vanuit het Rijk worden regelingen als de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL), loonsubsidie NOW en ondersteuning voor de cultuur-, evenementen- en sportsector verlengd of hervat. Als gemeente ondersteunen wij op de volgende manieren:

- Ondersteuning deelname arbeidsmarkt
We helpen inwoners naar werk door het leveren van maatwerk waarbij gekeken wordt naar wat de inwoner nodig heeft om stappen te kunnen zetten richting werk of participatie. We geven informatie, advies en begeleiding. Tijdens de gesprekken die gevoerd worden, kijken we ook naar eventuele andere problemen waar ze hulp bij kunnen gebruiken. Zo nodig wordt de inwoner verwezen naar lokale partners, zoals bijvoorbeeld Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland.
- Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (Bbz)
De Tozo is per 1 oktober 2021 geëindigd. Vanaf die datum kunnen zelfstandig ondernemers die na de Tozo nog financiële ondersteuning nodig hebben een beroep doen op een Bbz. Deze "lichtere" vorm loopt tot en met 31 december 2021.
- Zelfstandigen Loket Flevoland
Het kabinet wil zelfstandig ondernemers graag waar nodig ondersteunen om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst, hetzij als zelfstandig ondernemer, hetzij als werknemer. Op basis van het plan van aanpak heroriëntatie ondernemers initieert en coördineert het ZLF de dienstverlening en schakelt daarbij diverse partijen in. Zo wordt voor de begeleiding naar werk en/of opleiding samengewerkt met het Leerwerkloket Flevoland en het RMT (Regionale Mobiliteitsteam) dat in oktober operationeel is geworden.
- Bestrijding jeugdwerkloosheid
Het kabinet heeft een steun- en herstelpakket ingesteld o.a. gericht op de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Flevoland gaat aan de slag met de regionale aanpak jeugdwerkloosheid en heeft hiervoor een kwartiermaker benoemd. Er is een plan opgesteld en een eerste opzet gemaakt voor de werkagenda voor de regio.
- Uitvoering Economische Coronascan
De gemeente staat in contact met ondernemers tijdens de coronacrisis. In relatie tot de maatregelen door coronacrisis zijn er verschillende gesprekstafels zoals de Horecatafel en de Ondernemerstafel waar wij in gesprek zijn met ondernemers. Via de coronanieuwsbrief en het ondernemersloket op de gemeentelijke website wordt informatie aangeboden over ondersteuningsmaatregelen. Tot slot wordt uitvoering gegeven aan de acties die in de economische coronascan zijn vastgesteld.

6. Jeugd en Onderwijs

- Onderwijs achterstanden aanpak
De scholen in het primair en voortgezet onderwijs hebben inmiddels plannen gemaakt om leerlingen en docenten binnen hun school extra te kunnen ondersteunen. Zowel het onderwijs als gemeente hebben hiervoor gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs van het rijk ontvangen. De afgelopen maanden is in overleg met voorschoolse partijen, onderwijs en zorg een programma opgesteld waarbij de maatregelen door de gemeente aansluiten bij de interventies van het onderwijs en waar mogelijk bij bestaand beleid van de gemeente Dronten. Hierbij is ook aandacht voor mogelijk overlastgedrag van jongeren op scholen. We blijven hierbij dicht bij onze rol als gemeente waarbij er extra aandacht en ondersteuning is voor leerlingen die dat nodig hebben.
- Jeugdzorg en Wmo inzet
Mocht het onderwijs opnieuw dichtgaan dan is de verwachting dat dit negatieve invloed heeft op de psychische gezondheid voor jongeren. Mochten kinderen niet meer naar school kunnen, dan kan ook de veiligheid in sommige gezinnen weer onder druk komen te staan. Naast de extra inzet op psychisch welbevinden vanuit het onderwijs wordt ook vanuit jeugdzorg gekeken naar de versterking van de laagdrempelige ondersteuning op gebied van jeugd-GGZ: de POH jeugd-GGZ en de basis GGZ.

Mocht er weer een lock down komen dan heeft dit ook effect op het aantal vrijwilligers en activiteiten in de zorg. We zien dat veel aanbieders manieren hebben gevonden om zorg te leveren afhankelijk van de maatregelen. Zo heeft Coloriet beschermingspakken om als het echt nodig bij positieve coronapatiënten zorg te leveren (in het geval van Wmo Hulp in het huishouden).

7. Veiligheid

- Preventie overlast door vroegtijdige signalering en acties

We hebben een integrale aanpak door bij het ontstaan van dreigingen en overlast alle betrokken partijen in te schakelen. Politie, jeugdwerk, zorg, boa's, toezichthouders en maatschappelijke organisaties. Met een actieplan en de projectgroep volgen we de ontwikkelingen en komen in actie wanneer nodig.

- Contact leggen met de jeugd / overlastgevers

Door in gesprek te gaan krijgen we beeld van achtergronden en motivaties van de betrokkenen. Dit helpt ons bij het vinden van de juiste aanpak en zoveel mogelijk preventief handelen.

- Informatie uitwisseling en media watching

Continu volgen van de ontwikkelingen en afstemming met veiligheidspartners.

- Preventiemaatregelen vanuit het Jeugd Interventie Team

Het zorgteam binnen de gemeente waarin samen met scholen en de jeugdagente de ontwikkelingen worden gevolgd van scholieren tussen de 8 en 18 jaar.

Financiële consequenties

Hiervoor verwijzen we u naar het raadsvoorstel Instellen bestemmingsreserve COVID-19 en komen we voor keuzes over andere inzet van middelen nog bij u terug.

Vervolg

We hebben gemerkt dat het heel lastig is om corona te prognosticeren. We worden continu ingehaald door de werkelijkheid en zijn ook afhankelijk van wat het Rijk aan beslissingen neemt. Daarom zetten we voor nu in op 3 sporen zoals hier boven beschreven:

1. **Corona Coördinatie Team:**

Corona gerelateerde vragen vanuit de samenleving snel, efficiënt en oplossingsgericht beantwoorden.

2. **In contact zijn met de samenleving:**

Een open communicatielijn tussen overheid en samenleving. Zichtbaar, vindbaar, weten wat er speelt en samen naar oplossingen zoeken.

3. **Langere termijn maatschappelijke effecten volgen**

De aandachtsgebieden blijven monitoren door in gesprek te blijven met de samenleving. Wanneer er problemen ontstaan kunnen we vervolg bepalen.

Zoals aangegeven willen we met u als gemeenteraad als vervolgstap van het voorstel Instellen Bestemmingsreserve Covid-19 en deze raadsinformatiebrief in gesprek over gerichte inzet van middelen, activiteiten en proces. Separaat gaan wij als vervolgstap van deze brief met een voorstel komen dat betrekking heeft op de (middel)lange termijn maatregelen en de weerbaarheid / wendbaarheid van de samenleving (deel 2 en 3), zoals afgesproken in het raadsvoorstel Instellen bestemmingsreserve Covid-19. Daarin willen we u ook meer toelichting geven op de hier boven benoemde analyse en aandachtsgebieden. Mocht er vanuit de veiligheidsregio een specifieke corona aanpak komen, dan nemen we die ook mee in het vervolgproces.

De Secretaris,

drs. T. van Lenthe

De Burgemeester,

drs. J.P. Gebben

